

Vzpomínky na Dr. Jiřího Mrázka

O existenci rodiny Mrázků z Libně, z ulice "U libeňského pivovaru" č. 7 jsem se dozvěděl od svých rodičů a od dalších příbuzných. "Naši" chodili do libeňského kostela sv. Vojtěcha, kam chodil i Dr. Mrázek se svou maminkou. Seděli vždy v první lavici. Chodila tam i manželka Dr. Mrázka, která zpívala v kostelním sboru. Od manžela mé sestřenice Antonína Moce jsem se dozvěděl o jeho genialitě. Toník chodil na gymnázium do stejné třídy a říkal, že Jiří hrál šachy obrácen k šachovnici zády. A vyhrával. O Jiřího odborném zaměření jsem se dozvídal z časopisu Amatérské rádio (časopis odbíral můj otec), kde měl svůj vlastní pravidelný sloupek. Sledoval zejména činnost slunce, zaměřen byl na sluneční skvrny a jejich vliv na zemskou atmosféru, zvláště na ionosféru a magnetické poruchy jimi vyvolané. Tyto změny stavu atmosféry mají zase vliv na dálkový příjem rozhlasových vln, ve kterých pracují radioamatéři. Dr. Mrázek byl svého času vyhlášeným radioamatérem. Pracoval ve Svazarmu (šlo o organizaci s všestrannou zájmovou činností, která vlastně připravovala muže a ženy pro armádu). Daly se tam provozovat činnosti, které jinak povolené nebyly. Dr. Mrázek byl v organizaci velmi činný, hlavně v ní popularizoval vědu. Sám byl mistrem republiky v příjmu morseovky. Pamatuji si, jak na výstavě svazarmovské činnosti předváděl páskový kotoučový magnetofon a drátový reportážní snímač zvuku. To bylo v době kdy se magnetofony ještě neprodávaly. Tak jsme si doma podle AR sami postavili magnetofon - včetně snímatelných magnetických hlav.

Činnost Dr. Mrázka byla velmi rozsáhlá i v rozhlase a televizi. Např. do rozhlasu přispíval svými nahrávkami z vlastní bohaté fonotéky. Mne např. uchvátilo Charpentierovo "Te Deum", z něhož vznikla znělka Eurovize. Velkou zásluhu měl též s Dr. Ivo Budilem na vzniku pořadu Meteor, který se mimochodem vysílá už 53 let (cca 2613 vysílání) dodnes každou sobotu ráno po 8. hodině na ČRo 2. Byl také nepostradatelným komentátorem kosmických letů – od Sputnika v roce 1957 – až po družici Magion, která byla vypuštěna v den jeho úmrtí 17. 4. 1978. Družice měla jako hlavní program svého výzkumu ionosférický a magnetosférický výzkum, což byly jeho hlavní vědecké obory. Jednou dokonce přišel pozdě do televizního vysílání, protože byl zasvěcený svátek a on byl na mši svatě... Napsal též několik knih. Např. "Taje matematiky", kde je jasné, že i v matematice se dá nalézt duchovní rozměr. V knize "Kde začíná budoucnost" se stal prorokem dnešního stavu elektroniky.

V roce 1968 se naplnil můj sen a osobně jsem se s ním setkal. Po obnovení činnosti 88. skautského oddílu v Kobylisích (můj domovský) jsem přijal mezi vlčata jeho syna Jendu. Toho jsem pak jednou vedl po schůzce domů. Tím se mně otevřel přístup do rodiny Mrázků, nejen do kuchyně a do pokoje, ale až do ložnice. Poznal jsem, jak chutná jejich káva, viděl jsem, jak je vedená jejich fonotéka, také uslyšel "diverzní" nahrávky z rozhlasu, mnoho vzácných desek. O všem měl dokonalý přehled, vše bylo dokonale uspořádané. Nejsilnější zážitek ale byl u nich v ložnici, když šli hoši spát (mladší chlapec byl ještě batole). Rodina poklekla u postýlky malého Ivoše (já s nimi) a společně jsme se modlili. Tehdy jsem si říkal, že když se ožením a budu mít děti, že to budu dělat také tak. No a od této doby bylo naše přátelství s Dr. Jiřím Mrázkem skautské. Občas s námi šel i na výpravu. Jednou za námi přijel do lesa na večer, aby nám podal výklad o orientaci podle hvězd. Protože se bohužel zatáhlo, obloha byla plná hustých mraků, z hvězd nic nebylo... To však jeho návštěvu nepokazilo. Překvapení se stejně konalo. Vytáhl zpod kabátu svou všudypřítomnou přijímačku (rádio)

s širokým vlnovým rozsahem. Tehdy nám vyladil kódované "cvrlikání" (v Morseově abecedě) radiotelegrafické stanice Tehov u Řičan, pak poruchy způsobené bouřkou v Africe, šum televizního obrazu, a tak předváděl, co všechno dokáže přijímač. Na výpravě do Drahaně nás požádal o chvilku ticha, protože potřeboval vyslechnout služební informaci o sluneční činnosti.

Jednou jsem od Dr. Mrázka dostal knížku "Cesty víry" od P. Dr. Jana Ev. Urbana s osobním věnováním a podpisem. Dr. Mrázek také patřil k osobnostem, které se ještě před rokem 1968 účastnily ekumenických setkání v Uhřetěvsi v evangelickém kostele, které inicioval Jan Dobrovolský.

Na Dr. Mrázka jako na svého spolupracovníka vzpomíná Ing. Bohumil Chán z Geofyzikálního ústavu na Spořilově. Mladšího syna Dr. Mrázka Ivoše, někdy v době, kdy už byl Dr. Mrázek nemocen, srazilo na kole auto. Stav dítěte byl velmi vážný. Lékaři řekli, že určitá noc po úraze je krizová a rozhodne o tom, zda dítě přežije. Tatínek se nejen modlil, ale i pracoval a tehdy zaslechl hlas stanice Open Air někde od z malého ostrůvku (snad u Nového Zélandu) a ten říkal následující: "Právě teď nás poslouchá někdo, kdo má velmi vážnou starost o dítě, ujišťujeme ho, že všechno dobře dopadne". Dr. Mrázek to vzal vážně a šel spát. Ráno, když telefonoval do nemocnice, kde byl Ivoš hospitalizován, se dozvěděl, že chlapec krizi překonal a že žít bude. Dr. Mrázek ovšem o tom do dotyčné stanice napsal dopis. Odpověď nepřicházela. Jednou v noci mu ale nějakým omylem (?) zazvonil budík ve 3 hodiny v noci. Když už byl Dr. Mrázek vzhůru, jal se opět ladit a poslouchat, co tou dobou kdo vysílá. Ovšem naladil náhodou (?) znovu stanici Open Air. A tam hlasatel hovořil o tom, jak jim napsal nějaký Dr. Mrázek z Prahy a že se splnilo to, co oni v onu kritickou noc vysílali. Na to Dr. Mrázek zareagoval tak, že do stanice opět napsal a pozval je do Prahy. Oni opravdu přijeli a pozvali zase jeho k nim. To už se neuskutečnilo, protože Dr. Mrázek se tou dobou připravoval k cestě na věčnost.

Kniha o umírání Dr. Mrázka: "Hovory na nemocničním lůžku" od P. Benedikta Holoty je pro mne školou umírání, tedy toho, jak odevzdávat vše, co mám i s upozorněními na temné chvíle před smrtí.

Při vši jeho náročné činnosti vychovali s manželkou dobře dva syny. Jendu si pamatuji jako velmi živého chlapce, ale i tehdy platilo, že když přišel do kostela nebo na hřbitov, byl "někdo jiný".

Informace z knih neuvádím, ale chci uvést, že synové Dr. Mrázka pořádají každé 10. výročí od úmrtí vzpomínkový večer v klubu farnosti Panny Marie Sněžné. Setkání to bývá krásné, protože syn Ivoš vždy zařídí, aby bylo obohaceno hudbou (kvartetem).

Vzpomínal Jiří Petrus